

лісопатологічного обстеження насаджень Дочірнього підприємства
«Ємільчинський лісгосп АПК» Житомирського обласного комунального
агролісогосподарського підприємства «Житомироблагроліс» для призначення
заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік

04.09.2025

селище Ємільчине

На звернення Дочірнього підприємства «Ємільчинський лісгосп АПК» Житомирського обласного комунального агролісогосподарського підприємства «Житомироблагроліс» (далі ДП «Ємільчинський лісгосп АПК») лист № 442 від 29.08.2025 року, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою КМУ №555 від 27.05.1995, комісією в складі провідного інженера-лісопатолога державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Віктора КАНІВЦЯ, інженера-лісопатолога I категорії ДСЛП «Київлісозахист» Валерія ГУТНІКОВА, головного лісничого ДП «Ємільчинський лісгосп АПК» Сергія РИЖУКА, інженера ОЗЛ ДП «Ємільчинський лісгосп АПК» Дмитрія ЛУГІНИ, лісничого Барашівського лісництва Андрія ЛИТВИНЕНКА, лісничого Ємільчинського лісництва Андрія ХАРЧЕНКА, лісничого Сербівського лісництва Миколи МЕЛЬНИКА проведене лісопатологічне обстеження насаджень ДП «Ємільчинський лісгосп АПК» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення заходів з поліпшення санітарного стану наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2016 року і використовувалась під час обстеження. Обстеження проводилось 02.09-04.09.2025.

Результат обстеження:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа, яка потребує проведення ВСП	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб.метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар			
Барашівське лісництво														
24	29	7.8		7.8	5ВЛЧЗБП2ОС+ДЗ	55	0.70	2	21	26	230	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболлоник, заболонник струменястий	20
33	14	21.0		21.0	6БП4ВЛЧ+ОС+ДЗ	50	0.70	1	22	26	200	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболлоник, заболонник струменястий	20

33	17	3.1		3.1	4БПЗВЛЧЗОС	47	0.70	1	18	20	180	4	Березова губка, березовий заболлоник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	20
36	43	2.6		2.6	10ВЛЧ+БП	50	0.60	1	21	24	200	3	Кореневі гнилі, променистий трутовик	25
45	11	1.5		1.5	10БП+ОС	55	0.60	1	21	28	170	4	Березовий заболлонник, березова губка, заболонник струменястий	25
51	36	10.8		10.8	9ВЛЧ1БП+ОС+ДЗ	55	0.90	1	24	28	340	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболлонник, заболонник струменястий	25
53	5	2.0		2.0	6БП4ВЛЧ+ОС+ДЗ	57	0.70	1	23	28	240	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	25
67	15	9.4		9.4	7ВЛЧЗБП	57	0.65	1	20	24	190	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20
69	11	5.9		5.9	6ВЛЧ4БП+СЗ	59	0.65	1	21	24	200	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20
70	1	8.6		8.6	7ВЛЧЗБП+ОС+ДЗ	55	0.65	1	20	26	190	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	25
83	16	5.3		5.3	6ВЛЧ4БП+ОС	57	0.70	2	22	26	230	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20
116	7	3.4		3.4	4ВЛЧЗОС2ДЗ1БП	55	0.60	2	22	26	230	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник, заболонник струменястий	25
116	9	7.8	(2)	3.2	10ВЛЧ+БП+ОС	60	0.65	2	22	28	250	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник, заболонник струменястий	25
124	6	17.0		17.0	4ДЗ2ГЗ2БП2ОС	65	0.65	1	21	24	210	4	Дубовий заболлоник, двоцяткова вузькотіла златка, березова губка, березовий заболлонник	25
151	12	9.7		9.7	5БП2ВЛЧ1ОС2ДЗ	59	0.65	1А	24	28	240	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	25
159	2	13.0		13.0	5ДЗ2СЗ3БП+ОС+ВЛЧ	64	0.75	1	23	28	290	4	Дубовий заболлонник, двоцяткова вузькотіла златка, березова губка, березовий заболлонник, лубоїди	15
164	21	5.5		5.5	7ВЛЧЗБП	50	0.70	2	19	22	180	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20
166	18	5.4		5.4	4ДЗ3БП2ОС1ВЛЧ+ГЗ	67	0.70	1	23	28	250	4	Дубовий заболлонник, двоцяткова вузькотіла златка, березова губка, березовий заболлонник	25
166	42	7.4		7.4	4ДЗ3БП2ОС1ВЛЧ	67	0.65	1	23	28	250	4	Дубовий заболлонник, двоцяткова вузькотіла златка, березова губка, березовий заболлонник	25
Разом				142.6										
Смільчинське лісництво														
5	14	1.3		1.3	6БП4ВЛЧ	46	0.69	1Б	22	28	226	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20
9	22	4.9		4.9	4БП2ДЗ1ОС1ВЛЧ2СЗ	46	0.65	1	20	22	215	4	Березова губка, березовий заболлонник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	15

9	25	2.9		2.9	6БП2ОС2С3+ДЗ	41	0.75	2	16	18	176	4	Березова губка, березовий заболлоник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	15
12	24	4.0		4	5ДЗ(61)ЗБП1ОС1ДЗ(41)	61	0.60	1А	23	24	204	4	Дубовий заболлоник, двоцяткова вузькотіла златка, березова губка, березовий заболлоник	15
16	13	12.0	(2)	7.2	6БП2ВЛЧ2ОС	56	0.63	2	21	26	194	4	Березова губка, березовий заболлоник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	15
16	16	7.7		7.7	6ДЗЗГЗ1ВЛЧ	69	0.69	2	21	24	183	4	Дубовий заболлоник, двоцяткова вузькотіла златка, кореневі гнилі, променистий трутовик	15
20	6	1.6		1.6	10ВЛЧ	41	0.60	2	17	18	140	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик	15
26	38	2.2		2.2	6ВЛЧ4БП	31	0.69	1А	14	16	120	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	10
39	9	10.0		10	4БП2ВЛЧ2ДЗ2ОС	41	0.68	2	18	20	165	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболлоник, заболонник струменястий, дубова златка, несправжній трутовик	15
52	11	22.5		22.5	5БП2ВЛЧ2ДЗ1ОС	51	0.67	2	20	24	184	4	Березова губка, березовий заболлоник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	15
61	21	0.9		0.9	6ВЛЧ2БП2СЗ	51	0.63	1	21	28	197	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20
61	23	1.7		1.7	10СЗ	52	0.73	1	18	20	261	4	Великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд	20
61	24	10.0		10	10СЗ	62	0.67	1А	23	26	351	4	Великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд	20
62	50	2.8		2.8	6СЗЗБП1ДЗ+ВЛЧ	56	0.62	1А	22	28	238	4	Великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	15
75	17	1.6		1.6	10ВЛЧ	51	0.71	2	20	28	215	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик	15
75	25	1.1		1.1	9ВЛЧ1ОС+БП	51	0.51	2	18	24	133	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболлоник, заболонник струменястий	15
76	13	6.0		6.0	9СЗ1БП+ОС	50	0.91	1А	21	26	378	4	Вітровал, бурелом, великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	10
88	33	6.1		6.1	5БПЗВЛЧ2ОС	41	0.74	2	16	18	155	4	Березова губка, березовий заболлоник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	15
89	15	11.5	(2)	9.8	10БП+ОС+ВЛЧ+ДЗ	51	0.68	1	19	22	163	4	Вітровал, бурелом, березова губка, березовий заболлоник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	15
110	41	13.0		13	7ВЛЧЗБП+ЯЗ+ОС	31	0.66	2	14	16	115	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболлоник, заболонник струменястий	10
115	27	1.6		1.6	10ВЛЧ	41	0.58	2	17	22	135	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик	15

116	13	2.3		2.3	7ВЛЧ(56)ЗВЛЧ(31)	56	0.65	2	21	24	176	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик	15
117	52	4.9		4.9	8ВЛЧ2БП+ОС	36	0.71	2	15	16	135	3	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	10
132	5	17.6		17.6	7БП2ОС1ВЛЧ+ДЗ+СЗ	51	0.73	2	20	26	205	3	Березова губка, березовий заболонник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	15
Разом				143.7										
Сербівське лісництво														
25	37	1.4		1.4	10ВЛЧ+БП+ОС	51	0.71	2	20	24	215	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик	15
32	54	4.4		4.4	5СЗ3БП2ОС+ДЗ	66	0.73	1	23	28	277	4	Великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд, березова губка березовий заболонник	15
39	44	2.0		2.0	8СЗ1БП1ВЛЧ	61	0.77	1	22	28	310	4	Великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд, березова губка березовий заболонник	20
48	7	6.3		6.3	6ВЛЧ2БП2ОС+СЗ+ДЗ	51	0.63	2	19	22	185	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20
48	11	4.6		4.6	6СЗ3БП1ОС+ДЗ+ВЛЧ	62	0.64	1	22	26	248	4	Великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд, березова губка березовий заболонник	20
53	36	3.8		3.8	6БП2ВЛЧ2СЗ	46	0.74	1	21	24	227	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник, великий та малий соснові лубоїди	20
54	11	9.4		9.4	7ВЛЧ2БП1ДЗ+ОС	51	0.60	2	19	20	164	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	15
54	23	21.0		21.0	4ВЛЧ4БП2ОС+ДЗ+СЗ	51	0.60	2	19	22	174	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник, заболонник струменястий	20
57	5	2.6		2.6	5СЗ5БП+ДЗ	56	0.76	1	19	22	206	4	Великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд, березова губка березовий заболонник	20
57	7	10.8		10.8	5БП2СЗ1ОС2ВЛЧ+ГЗ	41	0.66	1	19	20	186	4	Березова губка, березовий заболонник, великий та малий соснові лубоїди, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболонник струменястий	15
63	39	1.9	(3)	0.6	10ЯЛЄ+СЗ	46	0.72	1	17	22	282	4	короїд типограф, великий та малий соснові лубоїди	15
68	33	3.6		3.6	6ВЛЧ2ОС2БП	51	0.73	2	20	24	225	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	15
72	19	2.9		2.9	10ВЛЧ	51	0.52	2	19	26	144	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик	15
85	14	1.6		1.6	8СЗ1БП1ВЛЧ+ДЗ+ОС	61	0.74	1	22	30	309	4	Великий та малий сосновий лубоїди, шестизубчастий короїд, березова губка березовий заболонник	15
85	24	9.7	(2)	3.9	7ВЛЧ1СЗ2БП+ДЗ	56	0.72	2	22	26	256	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20
90	7	3.7		3.7	8ВЛЧ2БП+ОС	51	0.72	2	18	22	184	4	Кореневі гнилі, променистий трутовик, березова губка, березовий заболонник	20

90	8	4.0		4.0	8БП2ВЛЧ+ОС	36	0.70	1	15	16	124	4	Березова губка, березовий заболлоник, кореневі гнилі, променистий трутовик, заболлоник струменястий	15
105	51	4.5		4.5	9С31БП+ВЛЧ+ОС	66	0.75	1	24	32	361	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	20
109	10	3.4		3.4	9С31ДЗ+БП+ОС	71	0.68	1	24	32	340	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	20
109	17	13.5		13.5	10С3+БП+ДЗ	76	0.69	1	25	32	379	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	20
109	23	1.2		1.2	8С31БП1ДЗ+ВЛЧ	71	0.75	1	24	32	339	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	20
110	13	5.6	(4)	3.6	10С3+БП+ВЛЧ+ДЗ	62	0.67	1	22	26	320	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	20
110	14	2.1		2.1	6С33ВЛЧ1БП	61	0.76	1	22	28	289	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник, кореневі гнилі	20
110	15	1.0		1.0	10С3+БП	76	0.71	1	24	28	369	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	20
110	19	4.5		4.5	8С32БП+ОС	71	0.74	1	24	30	329	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	15
110	20	6.6		6.6	7С31БП1Д31ВЛЧ	66	0.77	1	23	28	309	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	20
110	21	12.0		12.0	4С33БП1ВЛЧ2ОС	71	0.67	1	24	30	256	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	20
117	29	2.3		2.3	10С3+БП	53	0.77	1А	22	26	360	4	Великий та малий сосоновий лубоїди, шестиzubчастий короїд, березова губка березовий заболлоник	25
Разом		141.3												
Всього		427.6												

Результат обстеження

У дубових деревостанах дерева, що мали підпорядкований стан в насадженні та недостатню площу живлення для кореневих систем в першу чергу перетворились на всихаючі та сухостійні. Крім того, зустрічалося ураження стовбурів несправжнім дубовим трутовиком, що підтверджується наявністю плодових тіл дереворуйнівного гриба та поперечним раком дуба що охоплює 100 % периметра стовбура. Іноді це призводить до зламів стовбурів в місцях ураження. Частина дерев IV – VI категорій біологічного стану має ознаки поточного заселення, або торішнього відпрацювання

такими вторинними шкідниками як златки дубова, бронзова, вузькотіла та зелена, дубовий заболонник.

При обстеженні насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). Всихання та відмирання дерев зумовлене первинним заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*). В нижній частині стовбура на обкорованих деревах в районі товстої кори наявні звивисті повздовжні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда. Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда. Під проекціями крон на підстилці знайдено від 3 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про значну чисельність популяції даних шкідників.

Безпосередньо у всихаючих дерев граба звичайного відбувається відшарування кори та помітні ознаки заселення стовбуровими шкідниками. А також ураження дерев несправжнім трутовиком та східчастим раком.

В насадженнях яких зустрічається береза повисла, виявлено погіршення загального стану берези і основною причиною цього є ґрунтовий вологодефіцит та ураження бактеріальною водянюкою, яке супроводжується та підсилюється ураженням березовою губкою і заселенням комплексом вторинних шкідників (березовий заболонник, березовий рогахвіст, тощо).

В обстеженому деревостані відбувається всихання головної породи вільхи чорної, що в першу чергу пов'язано з коливанням рівня ґрунтових вод в останні роки. Оскільки коренева система у вільхи чорної переважно поверхнева, зниження рівня ґрунтових вод негативно вплинуло на життєзабезпечення дерев. Як наслідок, спостерігається часткове всихання гілок II – III порядків в кронах, що завершується відмиранням дерев. Виявлені також ураження білою гнилю стовбура та світложовтою гнилю стовбура з утворенням гнилизни різних ступенів розвитку.

В змішаних деревостанах за участі осики спостерігається втрата захисних функцій насаджень, це пов'язано першочергово з ґрунтовим вологодефіцитом та ураженням дерев осики несправжнім осиковим трутовиком, присутність плодових тіл гриба є підтвердження цьому. В подальшому відбулося заселення вторинними шкідниками, а саме, заболонник струменястий (*Saperda carcharias* L); скрипун осиковий великий (*Scolytus multistriatus* Marsch).

Характер розташування дерев, пошкоджених і уражених шкідниками та хворобами, переважно поодинокий та груповий. Вказані шкідники занесені до Книги обліку осередків шкідників та хвороб лісу. Ознак життєдіяльності первинних хвоє-листогризучих шкідників не виявлено.

В частині обстежених відбулося пошкодження вітровалом, буреломом внаслідок дії несприятливих погодніх умов (штормових поривів вітру), що відбулися в 2025 році, наявні пошкодження поодинокого або куртинного характеру. В наявності невелика кількість дерев вивалених з корінням, із зламанним стовбуром, підірваною кореневою системою, нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, а також з дугоподібно зігнутими стовбурами. Пошкоджені дерева відносяться до категорій стану IV (відмираючі), V (свіжий сухостій).

Для поліпшення лісопатологічного стану та недопущення аварійних ситуацій обстежених насаджень ДП «Смільчинський лісгосп АПК», комісія рекомендує провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів - вибіркові санітарні рубки (ВСР) з інтенсивністю (окоірно) 10-30 м³/га у вищезазначених насадженнях на загальній площі **427,6 га.**

Призначені ВСР провести у 2025 році згідно пунктів 2,5,6,9,10,13,14,19,20,22,23,26,27 Санітарних правил в лісах України та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Зволікання або непроведення заходів призведе до подальшого розвитку та прогресування небезпечних хвороб лісу, розповсюдження шкідників, значного погіршення санітарного стану і як наслідок до повного розладнання та деградації насаджень.

Представники комісії:

Провідний інженер-лісопатолог
ДСЛП «Київлісозахист»

Віктор КАНІВЕЦЬ

Інженер-лісопатолог I категорії
ДСЛП «Київлісозахист»

Валерій ГУТНІКОВ

Головний лісничий ДП «Ємільчинський
лісгосп АПК»

Сергій РИЖУК

Інженер ОЗЛ ДП «Ємільчинський лісгосп
АПК»

Дмитрій ЛУГИНА

Лісничий Барашівського лісництва

Андрій ЛИТВИНЕНКО

Лісничий Ємільчинського лісництва

Андрій ХАРЧЕНКО

Лісничий Сербівського лісництва

Микола МЕЛЬНИК